

Лариса Лебедівна

НЕ ЄВА

Збірка поезій

Київ
«Смолоскип»
2017

УДК 821.161.2'06-14
ЛЗЗ

Гляньте на небо.

У ніжній прозорості хмар і глибокій блакиті хочеться розчинитися.
Подібні відчуття виникають і від цієї поетичної збірки.

Поезія Лариси Лебедівни – про вічне повернення, про те, що живе ніколи не помирає, але вічно переймає іншу форму. Кожне слово в ній – це ключ, яким можна відімкнути двері до Вічності всередині нас. Ця поезія сповнена руху, що розгортається і триває у міфологічному часі, скасовуючи хронологію і подієвість. Все існує водночас. То як не загубитися у цих прозорих напівнятках?

Відповіді у вас самих, варто лише додати слова Новаліса:

«...І якщо ваші очі будуть завжди дивитися в небо, будьте певні, ви не зійдете зі шляху додому...»

Дивіться, читайте і знаходьте відповіді.

ISBN 978-617-7173-75-4

© Лариса Лебедівна, 2017

© Оксана Йориш, 2017

© «Смолоскип», 2017

Ins Blau «Не Єви»

Стилістично вона – в моєму суб'єктивному сприйнятті – перегукується з чорно-білою графікою. А саме – східної стилістики. Пунктирність доторків пера й пензлика. Чорна туш. Лаконічність зображення – виразніша й промовистіша за нашарування кольорів і багатофігурність (чи й нефігуратив). Така аналогія спала на думку, коли читала поезії Лариси Лебедівни зі збірки «Не Єва». Вона – «Не Єва»...

І ще одна річ – суттєва.

Звісно, не можу говорити про всю нинішню поезію, але останнім часом ні в кого не відчитувала такої виразної трансцендентності, як у Лариси Лебедівни. Тому лейтмотивом цієї збірки бачиться мені улюблений Ле-

сею Українкою вислів – *Ins Blau*. По-іншому скажу: «Не Єва» – про «дорогу до самоті» ліричної героїні:

*На якій висоті
знайду відповідь на свої запитання?
і одне з них
чи ближча я до Бога
коли знаходжуся в небі?*

(«Хмари»)

«Дорога до самоті» – дорога сумнівів, зіткнень, суперечностей: передусім із самою собою. Але ж винагорода може бути так близько: «рукою подати до неба». Втім, щоденний пошук себе – наче з нуля, з цілковитого невідання: «Вона взагалі не знала /що існують світи / в яких можна зустрітися / із власною душею». Саме тому лірична героїня безнастанно – у відчитуванні проявів, знаків, прикмет, ознак. У відгадуванні своїх попередніх життів, які проросли в теперішнє: до цього підштовхують невсипущі тривога й трепет. «Скільки ж світів можна вміщати в собі?»

Відомо: виривати для цитування поетичні рядки з контексту цілого вірша чи розділу – невдячна справа. Розгортання думки-образу – емоційне дійство, напружена драма сходження до істини. До істини й гармонії – бодай на мить.

«Філософія душі». Так, в основі поетичного письма авторки превалює сюжет думки, а не емоції, «філософія

душі». Медитативний характер такої поезії – аж ніяк не втрата сугестивності, що без неї, вважаю, лірика не є повноцінною.

Сугестивність – у видавах-візіях, розгортанні сюжетів, у яких така органічна левітація тіла... Ні, левітація духу, ширяння його над просторами землі і неба. Так укладається-громадиться містичний досвід існування в різносвітах. Може, найповніше він розгортається в розділі «Сни». Загалом, сутінковий стан, стан помежів'я – через оніричні мотиви, що такі природні для ліричного досвіду авторки.

Говорячи про трансцендентність поезії Лариси Лебедівни, не можна оминати концепти волі, правди, істини, справжності, в пошуках яких перебуває її лірична героїня (Правда, Зерна Доброти, Надія). Її «самість» переповнена тугою за повнотою буття. Вона відає, що таке відчуття «розпаду світу», хоч і розуміє відносність і суб'єктивність цього переживання. Переживання, неминучого для рефлексуючої особистості. Вона – не-Єва – знає, що таке «збирати себе по краплині».

Але ж це і є щоденна робота духу. А «склеювання» розбитого на скалки світу задля його уявної гармонії – бодай на мить – неможливе без інтегрування власної тіні. Відтак – неунікненне каяття: переосмислення, пере-думання: «Я безліч просила вибачень /прощалася й починала заново».

Ангели? Ангелів прагне душа, зневірена й змучена власними сумнівами. Бо хіба можна – повсякчас самотинно, оголено-болісно?

*Між небом і землею
вишу розп'ята*

*Душі пролітають крізь мене
у втілення
дарують віру у вічність*

*А одна
давно переслідує
і просить співати
колискові*

*Вона прагне життя!
А хто натомість
має прийняти смерть?*

*Ти усвідомлюєш
що рятуючи чужу смерть
втрачаєш власне майбутнє?*

*Чи подаси мені руку?
Вже осінь*

(«Між»)

Але ж – «Дорога до самоті / завжди самотою / крізь біль». Бо ж навіть «І зелен-цвіт і перший грім / летять крізь душу / кулею навиліт». Що є розрадою? Що тішить і наповнює умиротворенням? Передусім – чиста

природа, хоча й «перша свіжа зелень раниць серце». Та її плинні настрої і стани – суголосні душі. «Душа / тремтить дощем / перед своєю з'явою».

Вчитаймося у цей «простий» рядок – про, за Стусом, «себенаповнення».

Спостерігаємо, як лірична героїня здійснює шлях від – «якби я була собою...» до – «беру в руки струни власної долі».

Але ж знаємо: долання себе й пошуки самості – шлях безупинний, безнастанний, що йому немає кінця й завершення...

Думалося: яка аналогія, з ким? Можна вловити певну подібність письма Лариси Лебедівни до верлібрів Софії Майданської. Так, але без очевидного виписування жіночої тілесності, що яскраво виражена в останньої. Лірична героїня Лебедівни мислить себе не як жінку – а передусім як особистість. Як людину. А дух і душа – без статі.

Може, саме тому «Вона не бажала ні перемог / ні підкорення». Може, саме тому – «Не Єва»?

Але, зрештою, «не-Єва» таки шукає свою «половинку», без якої неможлива єдність світу земно-небесної особистості.

*Не опускай мене з Неба
бо я люблю Землю
неземною любов'ю*

(«Не опускай»)

Людмила ТАРАН